

Split dan obrane grada

Incident u Splitu, bivši topnici došli s transparentima: O boju govore oni koji nisu bili na položaju, nego u bunkerima

Piše Karlo Barbir

15. studenog 2025. - 12:45

Veterani i osnivači prve OTB, Nenad Bugarin i Zlatko Šverko;
Duje Klarić/Cropix

Dok su se kod spomen-obilježja ‘Spomen i želja’ na Kašjunima u 10:45 sati svečano postrojivali pripadnici Udruge veterana 1. obalne topničke bitnice ‘Kašjuni’, samo nekoliko metara dalje odvijao se oštar i jasan kontrast službenom protokolu. Dvojica bivših pripadnika iste postrojbe, umirovljeni časnik Hrvatske ratne mornarice Zlatko Šverko i nekadašnji predsjednik Udruge Neno Bugarin, stajala su s razapetim transparentom na kojem je pisalo:

‘Ovi veterani su branili Split!’

Njihova prisutnost nije bila bunt protiv obilježavanja, nego – kako kažu – poziv na istinu i sjećanje koje ne isključuje one koji su tog jutra 1991. doista bili na položaju.

Potresno sjećanje oca poginulog heroja Splita: ‘Govorili su da će nas podaviti golim rukama, Josip je prvi zapucao...’

‘Ne govorite u naše ime’

Bugarin, prvi predsjednik Udruge, objašnjavao je kako je do dvojice veterana došlo da na obilježavanje donesu transparent:

- Ovaj transparent sve govori. Ne predstavljamo samo nas dvojicu, nego sve koji su tog jutra bili na položajima. Postrojba je brojila preko 120 ljudi, a danas se sve svede na šest imena. Dovode djecu da popune broj, a naše suborce – stvarne sudionike boja – gotovo da se i ne spominje. Nije riječ o sukobu, nego o istini. Mi smo tu da pokažemo da nismo nestali i da nitko nema pravo privatizirati udrugu koju smo osnovali.

Bugarin navodi kako je nakon predaje dužnosti, Udruga – prema njegovu mišljenju – izgubila demokratsku strukturu predviđenu osnivanjem.

- Dogovor je bio da se predsjednici mijenjaju iz godine u godinu. Danas su uvijek isti ljudi na čelu. O tome sam prošle godine govorio i Slobodnoj Dalmaciji. Ovo što radimo nije napad, nego podsjetnik da Udruga pripada svima koji su bili na bojištu.

Umirovljeni časnik Zlatko Šverko, izravni sudionik obrane Kašjuna i jedan od topnika, pristao je ispričati detalje koje, kako kaže, javnost rijetko čuje.

- O boju danas govore ljudi koji toga dana nisu bili na položaju. Neki su bili u bunkerima, neki otišli u Crnu Goru pa se vraćali raspitivati što se ovdje dogodilo. A nama koji smo pucali, koji smo gađali razarač i spašavali posadu srušenog aviona – nama je ime godinama bilo skriveno.

Šverko opisuje jutro 15. studenog 1991., kada se vratio na položaj na Kašjunima jer je, kaže, znao da će napad uslijediti.

- Kad sam došao, dio posade je spavao. Prva raketa pala je točno ispod položaja. Nakon toga smo preuzeli vatru. Ispalili smo borbeni komplet – desetak, petnaest granata – pa potom još

oko osamdeset. Bilo je trenutaka kad se nisam više sjećao ničega. Krv mi je tekla niz nogu, uši su mi otkazale. Završio sam na hitnoj operaciji odmah nakon boja.

Veterani i osnivači prve OTB, Nenad Bugarin i Zlatko Šverko
Duje Klarić/Cropix

Šverko navodi kako su tijekom sukoba štitili i neprijateljskog pilota čiji je avion oboren sa Brača.

- Imali smo helikopter u ciljniku. Samo je trebalo izaciti granatu. Zapovijed je bila: 'Ne pucaj.' Spašavali smo živote. Rat je rat, ali kad prestane, prestane. Humanost ne smije nestati.

Njegova osobna priča nosi i dodatnu težinu

- Godinama sam skrivao svoje ime jer mi je otac bio poznati električar u Beogradu, radio na sustavima jugoslavenskog razarača. Majka me molila da šutim – u zgradi su još živjeli bivši oficiri, susjedi koje smo znali cijeli život. Nije bilo lako nositi se s tim.

Poruka novim generacijama

Šverko i Bugarin naglašavaju da ne žele ometati niti umanjiti svečani program obljetnice, nego podsjetiti da se obrana grada 1991. ne smije svoditi na puko protokolarno prisjećanje.

- Ništa ne tražimo za sebe. Samo da se čuje istina i da se zna tko je te noći stvarno bio ovdje. Da današnje generacije znaju da obrana Splita nije bila priča – nego borba.

Dok se ceremonija na Kašjunima odvijala prema predviđenom programu, prisutnost dvojice veterana i njihov transparent pridali su obilježavanju drugačiju dimenziju – onu koja podsjeća

da se povijest ne sastoji samo od protokola, nego i od ljudi čija se imena ponekad prešućuju, a čije su ruke te 1991. doista stajale za topovima koji su branili Split.